



stafonytt

organ for stafa nr. 3-2011



Ingerid i farta



YS lederen om sykefraværet



Snart Pensjonist?



Mange ønsker å fortsette sitt medlemskap i STAFO også etter at de har gått av med pensjon. Noen av medlemsorganisasjonene har medlemskap for pensjonistene mens andre ikke har det. Det er uansett muligheter for fortsatt medlemskap gjennom STAFOs pensjonistforening. Det kan skje via egen organisasjon der det er mulig, eller direkte i pensjonistforeningen. Du er samtidig medlem av STAFO og beholder de fordeler STAFO og YS har forhandlet frem.

For mer informasjon ta kontakt med pensjonistforeningens leder Jan Erik Gulbrandsen på telefon 928 69489, eller jan.erik.gulbrandsen@komsa.no.



Æresmedlem Bjørn Iversen er falt bort

Bjørn Iversen, født 29.04.1932, døde torsdag 28. Juli 2011. Bjørn Iversen var aktivt med å danne Sikringsteknikernes forening som det den gang het, og ble valgt inn som styremedlem i det aller første styret i foreningen.

Bjørn Iversen var med i styret fra 1955 til 1973 hvorav 8 år som formann. Bjørn Iversen hadde organisasjonsmessig bakgrunn fra arbeiderbevegelsen.

Han var en dyktig markedsfører for foreningen og faget. Han passet på at vi hadde innpass i alle forhandlinger, og at ingen avtaler var gyldige, for oss, uten hans underskrift.

Bjørn Iversen har vært en meget aktiv person, og nå sist på Jernbanemuseet på Hamar. Der var han meget aktiv med å få satt i stand gamle signalsystemer. Bjørn var et fast innslag på landsmøtene og var en aktiv debattant og forkjemper for Jernbanemuseet på Hamar.

Han satt også i Jubileumskomiteen da foreningen fylte 50 år i 2005. Bjørn Iversen ble utnevnt til Æresmedlem i 1990
Vi lyser fred over hans minne

Ove Johan Gjermø
Leder



stafonytt

Organ for STAFØ 85. årgang nr. 03/II

Partipolitisk uavhengig arbeidstakerorganisasjon tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS

Besøksadresse:
Lakkegata 3, Oslo
Postadresse:
Postboks 9038, Grønland; 0133 OSLO

Telefon: 21 01 36 00
Telefax: 21 01 36 80
Internett: www.stafo.no
E-post: post@stafo.no

Formgiving, trykk og ekspedisjon:
Trykkpartner Grytting AS, TRONDHEIM
Forsidefoto: Arkiv
Opplag 7500
Opplagskontroll:
Fagpressens Mediakontroll
Medlem av
Den Norske Fagpressens Forening

Ansvarlig redaktør:
Ingerid Bjercke

I redaksjonen:
Are Sand

Redaksjonen avsluttet 03. oktober, 2011

Annonsepriser 2011

Format	Sort	Sort + 1 f	4 farger
1/1	4 100	4 900	6 800
1/2	2 200	2 700	3 700
1/4	1 300	1 600	2 500

Andre format: Pris etter avtale.
Tillegg for utfallende format 10 %
Rabatter: Ved bindende bestilling av 3 eller flere bestillinger i året: 10 %.
Faste og løse bilag: Pris på forespørsel.
Byråprovisjon: 3,5 %.

Innhold

Leder	4
Krever mer å redusere sykefraværet.....	5
Forståelig rentebeslutning.....	5
Nye sykefraværsregler fra 1. juni	6
Skattereform for pensjonsinntekter.....	8
YS-konferanse, samfunnsansvar	10
YS-lederen om klimaforliket	11
Solidaritetsfondet	12
Støtter arbeid i de arabiske landene	13
Juss i hjemmet	14
148 fot over havet	15
En travel uke i FFF.....	15

Redaksjonelt

Høsten er godt i gang over det langstrakte land. Det betyr at organisasjonslivet igjen, for fullt har våknet fra sin sommer dvale. For STAFØ betyr dette høy aktivitet på alle fronter.



Utdanningsprogrammet til STAFØ ruller som et lokomotiv fra modul 1 til modul 5 gjennom mørke høstkvelder. Våre organisasjoner ute er i full gang med sine utfordringer i arbeidslivet. Noen skal i gang med lokale lønnsforhandlinger, og noen har allerede begynt å dvele over neste års hovedoppgjør.

I YS er man i gang med alt fra inntektspolitiske utfordringer, til IA problematikk og internasjonalt engasjement.

Mange utfordringer for hele bransjen, og et eldorado for redaksjonen i stafonytt som kan boltre seg i stoff fra den store organisasjonsverden.

Personelig liker jeg best sommer, sol, og varme, men som redaksjonsansvarlig i stafonytt så velger jeg meg høsten.

God lesing!

A.K.S

E-post: are@stafo.no

Demokratiet er styrket



Leder Ingerid Bjercke

Angrepene på departementene i Oslo og på Utøya i sommer har satt sitt preg på det meste i landet i de drøye to måneder som er gått. Angrepene var tydeligvis ment å skulle stoppe demokratisk "drift" av landet vårt, og sørge for å redusere etterveksten av godt utdannede nye politikere.

Men angriperen har forregnet seg. Han klarte ikke å lamme landet, tvert i mot er vi så provoserte at partier, ungdomsorganisasjoner, frivillige organisasjoner og fagbevegelse merker at flere organiserer seg og engasjerer seg. Vi har noen nye ungdomsfagpolitikere i STAFØ-systemet, og det er ingen tvil om at sommerens hendelser har virket som et påfyll av drivstoff for dem, på samme måte som den har gjort det for ungdomspolitikere i alle de politiske ungdomsorganisasjonene.

I STAFØ vil vi bygge opp under dette engasjementet og gjøre vårt beste for å bruke det til å styrke våre egne medlemsorganisasjoner og derved STAFØ og YS. Per i dag øker gjennomsnittsalderen på våre medlemmer hele tiden. Det har ikke vært en like stor selvfølge for ungdom i dag å organisere seg når de kommer i arbeidslivet, som det det var for forrige generasjon. Men det er ingen tvil om at å ha en organisasjon i ryggen i et stadig tøffere arbeidsliv er en billig forsikring. Vi snakker ofte om medlemsfordeler og tenker på husforsikring og billigere strøm og bensin. Men det er ingen tvil om at disse kommer helt i skyggen den dagen du kommer i konflikt med arbeidsgiver og trenger gode tillitsvalgte, rådgivere og kanskje advokathjelp. Da er det godt å være i en organisasjon som stiller opp for deg.

STAFØs sentralstyre skal før jul evaluere utdanningssystemet vårt. Stadig flere har gjennomført hele vår fem-modulers kurspakke og vil få sitt kompetansebevis for dette. Kanskje trengs det noen justeringer, men tilbakemeldingene tyder på at vi er på rett spor. Alle medlemmer kan ta modul 1, grunnkurset som gir deg basiskunnskap om rettigheter og plikter for arbeidstakere og tillitsvalgte. Dette kurset vil gi verdifull kunnskap som kan gjøre deg tryggere og sikrere overfor arbeidsgiver og kolleger. Og det lærer deg å bruke våre elektroniske hjelpemidler som du får tilgang til på nettstedet. Opplæringen er gratis for deg,- en skikkelig medlemsfordel!

Årets TV-innsamling er like rundt hjørnet. Norsk Folkehjelp rydder miner i tidligere krigssoner, og redder mange, mange mennesker fra død eller livstruende skader. Med mange års erfaring kan jeg si at det er veldig positivt å tilbringe noen søndagstimer som bøssebærer! YS er samarbeidspartner i årets aksjon, og på STAFØs nettsted kan du registrere deg, og så bli kontaktet av aksjonskomiteen der du bor.

God Tur og God Høst!

Ingerid Bjercke

YS: - Vi må jobbe enda hardere for å få ned sykefraværet

Sykefraværet for 2. kvartal i år ligger på 6,5 prosent. Det er en økning på 0,2 prosentpoeng sammenlignet med 2. kvartal i fjor. -Til tross for lyspunkter i flere sektorer, er det nedslående at fraværet generelt stiger. Vi må jobbe enda hardere for å nå målene vi har satt oss, sier YS-leder Tore Eugen Kvalheim.

Sykefraværet har økt noe, men er ikke høyere enn i 2009 da svineinfluensaen slo hardt ut på sykefraværsstatistikken. Det er fraværet i offentlig administrasjon som har økt mest. Det legemeldte fraværet har økt fra 5,5 til 5,7 prosent, mens det egenmeldte fraværet er uendret og utgjør 0,8 prosent.

- Selv om vi har fått en liten økning i sykefraværet, er nivået omtrent det samme som før 2009, da svineinfluensaen slo hardt ut på fraværsstatistikken, sier Kvalheim.

- Målet med IA-avtalen er blant annet å redusere det legemeldte sykefraværet med 20 prosent. Vi har nådd en reduksjon på 10 prosent og er på vei, påpeker YS-lederen.

Sykefraværsstatistikken viser at offentlig ansatte er oftere sykmeldt. Kommunal forvaltning skårer høyest for legemeldt fravær: helse og sosiale tjenester, transport og lagring og overnattings- og serveringsvirksomhet.

Offentlig administrasjon har et fravær på 4,7 prosent, men er den bransjen med størst økning det siste året. Nest størst økning har undervisning, fulgt av forretningsmessig tjenesteyting og helse og sosiale tjenester.

Kvinner har et høyere legemeldt sykefravær (7,4 prosent) enn menn (4,3 prosent). Det er også kvinners sykefravær som øker mest.

Gradert sykemelding

- Det er bra at stadig flere får en gradert sykemelding, fordi arbeidsgiverne i større grad må intensivere arbeidet med tilrettelegging, sier YS-lederen.

- Jeg håper de nye reglene om oppfølging av sykemeldte som ble innført 1. juli i år vil gi et positivt utslag på sykefraværsstatistikken.



Vi må jobbe hardere for å få ned sykefraværet sier YS leder Tore Eugen Kvalheim

De nye reglene skal sørge for tidligere og tettere oppfølging av sykmeldte, samtidig som sykemelder oppfordres til å velge gradert sykemelding framfor fulltids sykemelding.

Andelen graderte sykemeldinger har steget de siste årene. I 2. kvartal i fjor var andelen 22,5 prosent. I år har andelen økt til 24 prosent.

- At nesten hver fjerde sykemelding er gradert tyder på at stadig flere vil delta i arbeidslivet, selv om de ikke evner å yte ett hundre prosent, sier Kvalheim.

YS-lederen: - Forståelig rentebeslutning

- Det er forståelig at Norges Bank nå velger å holde renten uendret, sier YS-leder Tore Eugen Kvalheim. Forhold ved norsk økonomi trekker i begge retninger. Kronen er sterk og det taler for en rentenedsettelse, mens den høye farten i boligmarkedet presser boligprisene enda høyere.

Unge husholdninger presses til svært høye gjeldsopptak når boligprisene stiger så kraftig som de gjør nå. Utsikter til lave renter lenge vil dessverre ikke kjøle ned boligprisveksten, og det setter de unge i en presset situasjon.

- Når renten holdes uendret, må ikke husholdningene bli for optimistiske, advarer YS-leder Tore Eugen Kvalheim og oppfordrer særlig kjøpere i boligmarkedet til å være forsiktige.

Nye sykefraværsregler fra 1. juli

Partene i arbeidslivet og myndighetene ble i februar 2010 enig om en ny IA-avtale med utløp 31.12.2013. Avtalen forutsatte endringer i lovgivningen. Stortinget vedtok derfor 6. juni 2011 endringer i folketrygdloven og arbeidsmiljøloven. Endringene trådte i kraft 1. juli i år og stiller krav om tidligere og tettere oppfølging av sykemeldte.

Av: Kathrine Fosnes Olsen, rådgiver i STAFO

- Noen er så syke at de ikke skal være på jobben, men mange kan delta litt dersom arbeidsoppgavene legges til rette. Slik tilrettelegging forutsetter et godt samarbeid mellom ansatt, arbeidsgiver og lege. Oppfølgingsplanen og dialogmøtene er verktøy for å få dette til. Vi vet at tidligere og tettere oppfølging av sykmeldte og bedre samarbeid mellom alle berørte parter er avgjørende for å få sykmeldte raskere tilbake i jobb, sier statsråd Hanne Bjurstrøm.

Noen av de viktigste endringene:

- Oppfølgingsplan skal være klar senest innen fire uker
- Dialogmøte skal være gjennomført innen sju uker. Innen ni uker er arbeidsgiver pliktig til å rapportere til NAV om at planen er utarbeidet og møte avholdt.
- Sanksjoner for manglende oppfølging. Hvis arbeidsgiver tross varsel om sanksjoner ikke innen tre uker overholder pliktene, kan det ilegges et gebyr på 5000 kroner for hver overtredelse.
- Slutt med aktiv sykemelding. Nå er det gradert sykemelding som er alternativet.

Arbeidsgiver skal sørge for nødvendig tilrettelegging slik at en sykmeldt arbeidstaker kan komme tilbake i arbeid helt eller delvis så raskt som

mulig. Manglende oppfølging fra arbeidsgiver kan sanksjoneres med gebyr. På samme måte kan lege/syk-melder ilegges gebyr ved uteblivelse fra dialogmøter. Arbeidstaker kan miste retten til sykepenger dersom vedkommende ikke medvirker i oppfølgingsarbeidet. Både arbeidsgiver og arbeidstaker vil bli varslet før sanksjon iverksettes.

- Målet er ikke å straffe, men å få innarbeidet en oppfølgingskultur hvor de ulike aktørenes oppgaver i sykefraværarbeidet løses som forutsett, sier Bjurstrøm.



Kathrine Fosnes Olsen, rådgiver i STAFO.

Kilder: Arbeidsdepartementet

Hva er IA?

IA står for inkluderende arbeidsliv. I 2001 ble intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv, også kalt IA-avtalen, inngått mellom myndighetene og partene i arbeidslivet. Tanken bak avtalen var å få et arbeidsliv hvor alle som kan og vil, skal ha muligheten til å delta. Avtalen har siden blitt forlenget flere ganger, og nåværende avtale gjelder for perioden 2010-2013. Avtalens overordnede mål er å forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærværet og bedre arbeidsmiljøet, samt hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. IA-arbeidet, som er betegnelsen på den samlede innsatsen en virksomhet gjør for å bli mer inkluderende, er også forankret i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven.

Lovendringer 1. juli 2011:

Tidligere oppfølging av sykmeldte

Arbeidsplassen er den viktigste arenaen for forebygging og oppfølging av sykefravær. Arbeidsmiljøloven og folketrygdloven fastsetter noen møtearenaer, tidsfrister og sanksjoner hvis pliktene i oppfølgingsarbeidet ikke overholdes*. Dette gjelder uavhengig av om arbeidstaker er helt eller delvis sykmeldt. Målet er å unngå unødig langvarige sykmeldinger. Derfor er det vedtatt nye regler fra 1. juli 2011 om tidligere og tettere oppfølging av sykmeldte.

Tidsfrister, roller og oppgaver	Egenmelding 1-3 dager For IA-virksomheter: 1-8 dager	Sykmelding > 4 uker	Sykmelding > 7 uker	Sykmelding > 8 uker	Sykmelding > 9 uker	Sykmelding > 26 uker	Sykmelding > 1 år
Arbeidsgiver Har ansvar for tidligst mulig å legge til rette for at sykmeldt arbeidstaker kan være i aktivitet i virksomheten.	<ul style="list-style-type: none"> • Ha skjema for egenmelding. • Ved fravær over flere dager: Ta kontakt med arbeidstaker. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide oppfølgingsplan i samarbeid med arbeidstaker. Planen skal inneholde: <ul style="list-style-type: none"> • vurdering av arbeidstakers arbeidsoppgaver og arbeidsevne • aktuell tilrettelegging eller tiltak i arbeidsgivers regi, eventuelt med virkemidler fra NAV • plan for videre oppfølging Oppfølgingsplanen skal sendes sykmelder så snart den er utarbeidet og senest etter fire uker. 	<ul style="list-style-type: none"> • Avtale dialogmøte 1 med arbeidstaker og bedriftshelsetjeneste, samt helst også sykmelder. Dialogmøtet skal omhandle innholdet i oppfølgingsplanen og avklare om det er aktuelt med tiltak på arbeidsplassen. Oppfølgingsplanen oppdateres og bør sendes sykmelder. 		<ul style="list-style-type: none"> • Sende NAV <ul style="list-style-type: none"> • oppdatert oppfølgingsplan og • melding om oppfølgingsarbeidet som er gjort (oppfølgingsplan og dialogmøte), samt om sykmelder har vært innkalt til og deltatt på møte 	<ul style="list-style-type: none"> • Delta på dialogmøte 2 i regi av NAV. • Sende inn revidert oppfølgingsplan til NAV senest 1 uke før møtet. Planen skal vise hvilke bedriftsinterne tiltak som er gjennomført, eventuelt vært vurdert og vist seg umulig å gjennomføre. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuelt ta initiativ til og delta på et dialogmøte 3.
Arbeidstaker Skal samarbeide og medvirke til å finne løsninger som reduserer sykefravær og informere om egen funksjonsevne.	<ul style="list-style-type: none"> • Gi beskjed til arbeidsgiver om fravær. • Si fra om tidsperspektiv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Medvirke til å finne løsninger som gjør at du kan komme tilbake i arbeid raskest mulig. • Være innstilt på å gjøre annet passende eller tilrettelagt arbeid, hvis dette kan bidra til å komme raskere tilbake i jobb. • Delta i utarbeidelsen og gjennomføringen av oppfølgingsplan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Delta på dialogmøte med arbeidsgiver og eventuelt bedriftshelsetjeneste, hvis ikke medisinske grunner forhindrer det. Sykmelder skal også delta, med mindre du ikke ønsker det. • Medvirke til å finne løsninger som gjør at du kan komme tilbake i arbeid raskest mulig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvis du ikke er i arbeidsrelatert aktivitet innen åtte uker, kreves en utvidet legeerklæring som dokumenterer at det er tungtveiende medisinske grunner som hindrer aktivitet. 		<ul style="list-style-type: none"> • Delta på dialogmøtet, med mindre det er medisinske grunner som forhindrer det. • Medvirke til å finne løsninger som gjør at du kan komme tilbake i arbeid raskest mulig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuelt ta initiativ til og delta på et dialogmøte 3. • I forkant av utløpet av sykepengeperioden (52 uker) bør du i samarbeid med NAV og sykmelder vurdere om det er behov for å søke om rehabilitering eller arbeidsrettede tiltak (retten til sykepenger faller bort etter 52 uker).
Sykmelder Er medisinsk ansvarlig og skal motivere til å være helt eller delvis i arbeid, hvis det er medisinsk forsvarlig.		<ul style="list-style-type: none"> • Hvis det er nødvendig med fravær utover egenmeldingsperioden, må det skrives sykmelding. • Løpende vurdere gradert (delvis) sykmelding. 	<ul style="list-style-type: none"> • Delta på dialogmøtet slik det er avtalt. Eventuelt gi beskjed til arbeidsgiver hvis det er medisinsk utilrådelig for arbeidstaker å være i aktivitet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skrive utvidet legeerklæring hvor de medisinske grunnene til fraværet er beskrevet og dokumentert. 		<ul style="list-style-type: none"> • Delta på dialogmøtet, hvis du blir innkalt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuelt ta initiativ til og delta på et dialogmøte 3. • Vurdere om arbeidstakeren fortsatt er arbeidsufør med behov for andre ytelser fra NAV.
Bedriftshelsetjeneste Skal arbeide forebyggende og kan trekkes inn i oppfølgingsarbeidet.			<ul style="list-style-type: none"> • Delta i dialogmøter i bedrifter som har denne tjenesten. 				
NAV-kontoret • Er en støttespiller og utbetaler sykepenger etter arbeidsgiverperioden (som er de 16 første dagene). • Skal foreslå aktuelle virkemidler som kan bidra til arbeidsrelatert aktivitet. • Skal sanksjonere hvis arbeidstaker, arbeidsgiver eller sykmelder ikke overholder sine oppfølgingsplikter.				<ul style="list-style-type: none"> • Vurdere kravet om arbeidsrelatert aktivitet og om det er behov for arbeidsrettet oppfølging fra NAV. • Avgjøre om det fortsatt er grunnlag for rett til sykepenger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Registrere om oppfølgingsplan og registrerings skjema er innkommet og dialogmøte gjennomført. 	<ul style="list-style-type: none"> • Avtale dialogmøte senest innen 26 uker. Tema er oppfølgingsplanen og muligheter for løsninger på arbeidsplassen, samt om det er behov for rehabilitering eller arbeidsrettede tiltak i regi av NAV. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuelt innkalle til et dialogmøte 3. Arbeidsrettede tiltak, eventuelt arbeidsavklaringspenger, skal vurderes før maksimumsgrensen for sykepenger (52 uker) er nådd.
Tillitsvalgt/ Verneombud	Bidrar til å gjøre sykefraværarbeid til en integrert del av HMS-arbeidet, gir råd og veiledning til arbeidstaker og bistår i dialogen med arbeidsgiver. Kan delta på dialogmøter.						
Arbeidstilsynet	Veileder og fører tilsyn med at virksomheter arbeider forebyggende for å hindre sykdom eller skade og at de har en plan for oppfølging og tilrettelegging for langtidssykmeldte. Fører også tilsyn med virksomheters bruk av bedriftshelsetjeneste.						
* Med mindre det er åpenbart unødvendig, skal det utarbeides oppfølgingsplan og gjennomføres dialogmøter. Unntaksregelen vil gjelde for eksempel hvis arbeidstaker				Hvis pliktene ikke overholdes, vil arbeidsgiver kunne ilegges overtredelsesgebyr tilsvarende 6 rettsgebyr (5 160 kroner pr. 1.7.2011) for hvert pliktbrudd, arbeidstaker risikerer stans i sykepenger, og sykmelder risikerer å bli ilagt et overtredelsesgebyr på tilsvarende 12 rettsgebyr (10 320 kroner pr. 1.7.2011) ved manglende oppmøte på minst 7 dialogmøter. Sykmelder risikerer også å miste retten til å skrive sykmeldinger. Det vil sendes forhåndsvarsel før NAV eventuelt iverksetter sanksjoner.			

NAV har en rekke virkemidler som kan bidra til raskere tilbakevending til arbeid ([se nav.no](http://se.nav.no)). IA-virksomheter får spesiell oppfølging via sin faste kontaktperson ved NAV arbeidslivssenter i sitt fylke.



Skattereform for pensjonsinntekter

I tradisjonell norsk stil, med stor vekt på rettferdig fordeling, er det laget en ny skattereform for pensjonsinntekter. Grunntanken har vært som vanlig i skattespørsmål, - rettferdighet er det viktigste. Så får det ikke hjelpe om systemet blir komplekst. Nå er systemet her; - dessverre med til dels svært store urettferdigheter.

Av: Øystein Frogner, pensjonistgruppen i IT-forbundet IBM

Skattereformen fulgte i kjølvannet av Pensjonsreformen og er en 180° snuoperasjon. Istedenfor skattemessig å straffe pensjonister som tar lønnet arbeid, skal de fra i år motiveres til å jobbe lenger. Om det blir det mere skatt eller mindre skatt enn tidligere år, er avhengig av pensjonens størrelse. Grovt sagt kan man si at vi har fått to kategorier av pensjonister. De som har en pensjon på opp til 330.000 kr, dvs ca. folketrygdens maksimumsbeløp, og de som har en pensjon som er høyere.

Hovedtanken bak skattereformen er at det er viktig å unngå progresjonsskatt for den som tar seg lønnet arbeid i tillegg til pensjon. M.a.o. en erkjennelse av at høye skatter bidrar til at folk ikke er så interessert i å jobbe. (Tenk så mye enklere det ville ha vært å fjerne progresjonsskatten, men den er en hellig ku som ikke må røres)

For pensjonsinntekter opp til 330.000 kr

Tar man utgangspunkt i en ugift person, og sammenlikner skatt i fjor med skatt i år og antar at pensjonsinntekten er helt lik de to årene, så vil den som har en pensjon (folketrygd pluss tjenestepensjon) på 330.400 kr. komme likt ut. Har man en lavere pensjon kommer man bedre ut, til dels mye bedre. Dette er normalregelen.

Så kommer unntakene. Ille blir den truffet som har en pensjon på f. eks 250.000 kroner og 40.000 i renteutgifter. Skatteøkningen er så høy at det mer eller mindre er det samme som å måtte gå fra gård og grunn. I dette tilfelle har myndighetene måttet ty til overgangsregler, slik at den stakkars personen som er i et slikt uføre får 3 års tilpasningstid til sin nye økonomiske situasjon. Heldigere er det ektepar som har lave pensjoner og høye renteinntekter. Skattefrie renteinntekter på kanskje 20.000 kroner er ikke å forakte!

Så får hver og en som leser dette gjøres seg opp sin egen mening om hvor rettferdig denne skattereformen er.

For pensjonsinntekter over 330.000 kr

Her kommer alle skattemessig verre ut, - til dels ganske mye verre. Finansdepartementet har utarbeidet 15 eksempler på hvordan skattereformen vil virke i praksis. Ingen av disse gjelder pensjoner på over 350.000 kr. Her er det derfor behov for mere konkret informasjon.

De virkelig store taperne på skattereformen er lønnstakere som har arbeidet i 40 år, som har hatt en god lønn, og som har skaffet seg en tilleggspensjon utover folketrygd.

Denne tilleggspensjonen kan være oppspart av private midler, eller det kan være en tjenstepensjon. Det spiller i denne sammenheng ingen rolle. Her er et enkelt eksempel: Maksimum opptjent folketrygd 330.000 kr. (Stort høyere blir den ikke uansett hvor mye som er innbetalt i trygdeavgift). Så er det tegnet en tilleggspensjon på f.eks. 100.000 kroner. Vår nåværende regjering har faktisk gått ut og anbefalt at alle bør tegne slike tilleggspensjoner.

Så kom skattereformen. Den forteller at i 2011 skal man på disse 100.000 kr, isolert sett, betale 25% mer skatt enn det som ble betalt i fjor. Hvis tilleggspensjonen er på 200.000, så vil marginalsakten være 18%.

Trolig vil minst 30% av alle landets pensjonister få vesentlig skatteøkning sammenlignet med i fjor. En pensjonsinntekt på 400.000 kr. vil f.eks. gi en økning på 9.200 kr. Finansministerens begrunnelse er at det har pensjonistene råd til. Dessuten hevdes det ofte at skatt av pensjonsinntekter er mye lavere enn for lønnsinntekter. Det er en uhyre unyansert fremstilling, fordi man ser bort fra at en stor del av trygdeavgiften er sparing til egen alderspensjon i folketrygden. Denne sparingen opphører den dagen man fyller 70

år. Tar man dette forhold i betraktning er det riktigere å hevde at skatt på pensjonsinntekter nå er blitt høyere enn skatt på lønnsinntekter.

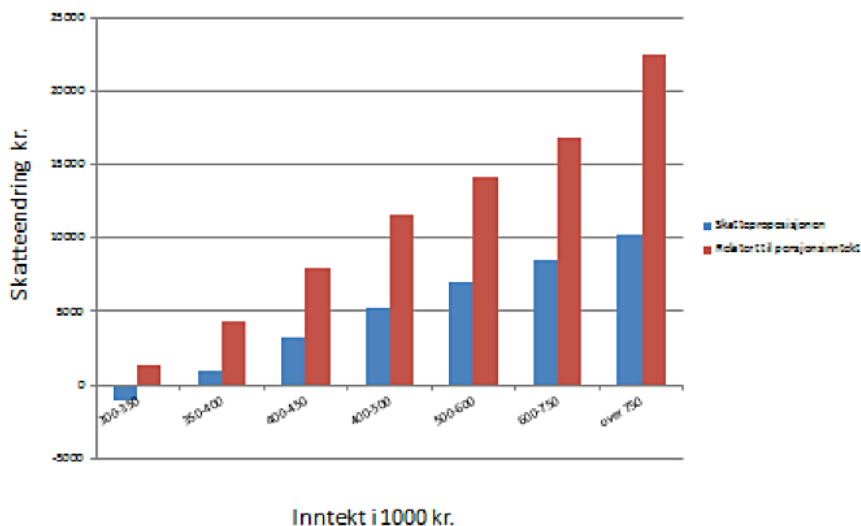
Regjeringens underlagsmateriale

Det finnes som sagt få eller ingen regneeksempler å holde seg til, men det finnes annen informasjon. En av de mest benyttede figurer for å illustrere virkningen av skattereformen innenfor de forskjellige inntektsgrupper er den såkalte figur 3.4 i skatteproposisjonen. Det er en grafisk fremstilling som viser forholdet mellom inntekt og skatt, samlet for alderspensjon og AFP. Finansministeren brukte den i forbindelse med lanseringen av skattereformen. Her fremgår det at ved en inntekt mellom 400-450 tusen kroner vil påslaget i skatt være ca. 3.200 kroner pr. år. Tar man neste inntektsgruppe på 450-500 tusen kroner vil påslaget være ca. 5.300 kroner.

Den som beregner hva skatten virkelig vil bli 2011 finner fort ut at det er svært lite som stemmer her. Stort sett kan man si det slik: *For inntekter over ca 350.000 kroner blir skatten dobbelt så høy som det regjeringen har gitt uttrykk for.*

En kjent forfatter skrev en gang at det finnes tre typer av løgn: Løgn, forbannet løgn og statistikk. Nå er det vel ingen som tror at Finansdepartementet lyver, altså må det være statistikk. Men hvorfor denne enorme forskjell? Her kom Steinar Ekern, professor ved NHH, meg til hjelp. Han hadde, for å si det litt folkelig, anmodet Finansdepartementet om å stokke litt om på dataene. Dette er utførlig og seriøst beskrevet i en artikkel han publiserte i fagtidsskriftet Samfunnsøkonomen. Da så bildet helt annerledes ut. Forskjellen kan best beskrives ved å sammenstille resultatet av de to beregningene i en og samme grafiske fremstilling. Se figuren. De blå søylene er Finansdepartementets fremstilling. De røde søylene stemmer godt med virkeligheten, iallfall om man ønsker å se forholdet mellom pensjonsinntekt og pensjonsskatt.

Skatteendringer
Basert på regjeringens tall i skatteproposisjonen
Basert på pensjonsinntekt for alderspensjonister



Forklaringen er enkel, men på ingen måte innlysende for en som ikke setter seg ned og finleser skatteproposisjonen. Og folk flest gjør nå engang ikke det, ikke journalister heller. I Finansdepartementets fremstilling består inntektsgruppene av en brutto inntekt bestående av pensjonsinntekt pluss diverse andre inntekter. Dessuten er befolkningsgruppen som refereres til en blanding av alderspensjonister og AFPere.

Mot normalt

Statistikken som finansministeren presenterte er m.a.o. basert på en slags gjennomsnittspensjonist. Det er en ganske grøtet blanding. Den er også basert på en gjennomsnittsinntekt for denne gjennomsnittspensjonisten, hvorav pensjon riktignok utgjør en viktig del. Dette er sikkert nyttig i forbindelse med budsjettplanlegging, men som underlag for å vise hvordan skatten fordeles blant folk med forskjellig pensjonsinntekt er den sterkt misvisende. Det finnes ingen enkeltperson i virkeligheten som passer inn noe sted. Alle enkeltpersoner er blitt til "mot normalt".

Hvis man derimot holder litt rene linjer og lar x-aksen representere pensjonsinntekt for en ugift alders-

pensjonist, vil man få et langt mere nyansert og korrekt bilde.

Reaksjonene

Finansdepartementet og regjeringen må nødvendigvis ha visst om dette, men likevel valgt ikke å gå åpent ut. Tvert imot. Det er tydeligvis langt igjen til demokrati og åpenhet når en sak skal trumfes igjennom. Ordene "en mer rettferdig fordeling" bør kanskje heller ikke gjentas fullt så ofte.

Derfor er denne saken på langt nær lagt død. Å forlede folk lønner seg normalt ikke. Det blir som underlageren som alltid håper at ting ikke blir oppdaget, eller at alvorlig reaksjon uteblir. Her har noen undervurdert reaksjonene. Det er ikke uten grunn at det brukes ord som pensjonsran. Det er ikke uten grunn at det stiftes foreninger som LRE (Landsforeningen Rettferdighet for Eldre). Det er ikke uten grunn at folk kort og godt blir opprørt.

Billig harselas over pensjonister som døgenikter som ikke vil være med på spleiselaget er iallfall en dårlig strategi, uansett hvor den kommer fra.

YS-konferanse

samfunnsansvar

Med samarbeidet YS har med fagbevegelsen i utviklingsland kan dere bidra til at arbeiderne ikke står med lua i hånda, mener statssekretær Ingrid Fiskaa.

Tekst: Liv Hilde Hansen, Foto: Trygve Bergsland



Statssekretær Ingrid Fiskaa og YS-leder Tore Eugen Kvalheim.

Under YS' konferanse i dag om samfunnsansvar deltar i tillegg til statssekretær Ingrid Fiskaa representanter for WWF-Norge, GRID-Arendal, Econ Pöyry, Framtiden i våre hender, YS' fagforeningskollegaer fra det sørlig Afrika, samt tillitsvalgte og ansatte i YS-systemet. Hovedtema for konferansen er en bærekraftig og rettferdig utvikling.

Må vise samfunnsansvar

I løpet av 2011 vil det være 7 milliarder mennesker på jorda. I 2050 vil jordens befolkning telle 9 milliarder. 90 prosent av befolkningsveksten vil skje i utviklingslandene. Befolkningsveksten gjør det tvingende nødvendig med en mer rettferdig fordeling. Kampen mot fattigdom og tilgang til mat, skoleordninger, helsetjenester og lønnet arbeid er en forutsetning for en mer rettferdig fordeling av verdiskapningen.

Økt tilgang til moderne energi må til hvis utviklingslandene skal få fart på den økonomiske veksten. Aberet

er at det vil føre til økte utslipp av klimagasser.

- Satsing på fornybar energi den eneste farbare veien, i følge statssekretær Ingrid Fiskaa. Utviklingslandene har rett til å ta del i velferdsgodene, men vi må begrense klimaendringene. Dette er den største utfordringen verden står overfor, påpeker hun.

Mer ut enn inn

Fiskaa er opptatt av at bedrifter og investorer som engasjerer seg i utviklingsland ikke bare tar miljøhensyn, men også sørger for anstendige arbeidsvilkår og følge internasjonale regler for regnskap og skatt.

- Mye penger forsvinner ut av utviklingslandene. Dette dreier seg om langt større summer enn hva industrilandene gir i bistand, forklarer statssekretæren.

- I Zambia, hvor YS har et samarbeid med fagbevegelsen, står utvinning av kobber for utrolige rikdommer. Gruveselskapenes utvinning av kobber har gjort at Zambia har gått fra å være et lavinntektsland til et mellominntektsland, men inntektene fra kobbergruvene kommer ikke Zambia til gode på en rettmessig måte, slår hun fast.

Inntektene fra kobberindustrien blir en kortvarig glede hvis pengene ikke inngår i en inkluderende vekst, der flertallet av befolkningene får sin del av inntektene.

- Arbeidsfolk bør organisere seg og kreve sin del. Det samarbeidet YS har med fagbevegelsen i utviklingsland kan forhåpentligvis bidra til at de ikke trenger å stå med lua i hånda, men at de krever sin del, sier Fiskaa.



Vinnere kryssord 2 -11

1. premie – 10 flax-lodd

Oddbjørn Thoresen
Eidsvollsgt. 33
2000 Lillestrøm • MTL

3. premier – 1 flax-lodd

Bent G. Solvang
Tømmernes
9151 Storslett • STAFO Luftfart

Torild Grønneflåta
Nyborgvn. 3
1430 Ås • STAFO- Landbruk

Gunvor Helle Eiane
Soknavn. 59
4158 Bru • KLF

YS-lederen om klimaforliket:

For tidlig konklusjon

- LO har rett i at det blir vanskelig å nå målene i klimaforliket innen 2020, men å gi opp målsettingen ni år før fristen er for defensivt, sier YS-leder Tore Eugen Kvalheim. LO snur nå ryggen til klimaforliket som samtlige partier, med unntak av Frp, har stilt seg bak.

I klimaforliket slås det fast at Norge skal redusere klimagassutslippene med 30 prosent innen 2020. To tredjedeler av dette skal kuttes i Norge.

- At LO allerede nå gir opp dette målet er underlig, siden det for tiden jobbes med å utrede og bestemme hvilke tiltak som skal til for å nå dette målet, påpeker YS-lederen.

YS krever at Regjeringen holder fast ved de innenlandske klimamålene. I et felles brev, sendt Regjeringen onsdag, skriver YS, Akademikerne og Unio at de er uenige med LO og at de mener det er mulig å nå målene i klimaforliket.

KlimaKur2020

I februar i fjor ble KlimaKur2020 lagt frem. KlimaKur2020 er en utredning om ulike virkemidler og tiltak som må til for å oppfylle klimamålet innen 2020. Den skal danne grunnlaget for Regjeringens vurdering av klimapolitikken.

I høst kommer en ny stortingsmelding om klima.

- Så langt jeg vet er dette arbeidet ikke ferdig. Derfor er det merkelig at LO velger å gå så hardt ut på banen allerede nå, sier Kvalheim.

- Norge bør gå foran

- YS' vedtatte politikk er at vi ønsker at Norge går foran som et godt eksempel internasjonalt når det gjelder våre egne, innenlandske klimatiltak. Vi bør ha både kapitalen, kunnskapen og teknologien som skal til for

å sikre bærekraftige løsninger, hvor det er mulig å kombinere trygge arbeidsplasser med lavere utslipp, sier Kvalheim.

Gode rammevilkår og trepartssamarbeidet sikrer Norge et fleksibelt og omstillingsdyktig arbeidsliv. I tillegg har en samlet fagbevegelse, i hvert fall frem til nå, vært villig til å bidra i kampen mot klimaendringene, påpeker YS-lederen.

- Klimatiltakene må få kostnader. Det regner jeg med at alle er inneforstått med. Derfor er det viktig at vi makter å holde en åpen dialog og samarbeide om de ulike klimatiltakene, sier Kvalheim.

Arbeidslivets klimaråd

YS-lederen viser til at en slik dialog allerede er etablert, gjennom arbeidslivets klimaråd. Her diskuterer partene på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden norsk klimapolitikk med blant annet miljø- og utviklingsminister Erik Solheim og arbeidsminister Hanne Bjurstrøm.

- YS er ingen tilhenger av en rigid klimapolitikk, som fører til at industriarbeidsplasser legges ned og andre land øker produksjonen og høyner utslippene. Vi ønsker å diskutere vilkårene med industrien, både for å beholde arbeidsplasser og samtidig nå klimamålsettingene.

Bærekraftige arbeidsplasser

YS-lederen understreker at industrien selv må være med på å kutte utslippene.



YS-leder Tore Eugen Kvalheim, sammen med YS' klimarådgiver, Gunn Kristoffersen under klimakonferansen i København i 2009.

Foto: Liv Hilde Hansen

- Arbeidsplasser som ikke er bærekraftige er utrygge hvis en ser et stykke frem. YS ønsker å gjøre arbeidsplassene mer grønne, men da må vi ha på plass rammebetingelser og felles forståelse av hva som skal til for å komme dit vi vil.

Kvalheim mener det pågår flere prosesser som gjør det mulig å nå klimamålene.

- Men da er det viktig at vi står sammen. Det gjelder også på arbeidstakersiden, sier YS-lederen.

Solidaritetsfondet

YS' internasjonale solidaritetsfond er nå inne sitt tredje halvår. Første halvår ble benyttet til å få på plass de nødvendige rutiner, og vurdere utfordringene vi står ovenfor. Et av dem var hvordan vi skulle få gode innspill til prosjekter vi ønsket å støtte.

Av Trond Wikne Foto Arkiv



Så langt har vi delt ut 235.000,- fra solidaritetsfondet sier fondets leder Trond Wikne

Andre halvår har vi delt ut i ca 235 tusen. Dette er gjort i tre omganger, og utgjør ca 1/3 del av fondets inntekter. Midlene kommer fra YS sine medlemmer, gjennom tildelinger fra forbundene. Fondet er organisert slik at alle midler som kommer inn, går uavkortet videre til mottakerne. Ingen av midlene benyttes til administrasjon. Styret i solidaritetsfondet er i dag satt sammen av Monica Deildok fra Bibliotekarforbundet, Karin Larsen Hatzianastasiou fra Parat, Arnt-Einar Litsheim, Finansforbundet, Ida Kinn Nilsen fra YS sekretariatet, og undertegnede fra Stafo. I tillegg samarbeider vi tett med Frode Sandberg, YS internasjonale sekretær.

De tre utdelingene vi til nå har gjort, er svært forskjellige. Den første var til Parats avdeling i Bama. De har gjennomført opplæring av lokale tillitsvalgte ved Bamas virksomheter i Latin-Amerika. Grunnleggende rettigheter, i tillegg til kunnskap om oppbygging og drift av egen organisasjon, gir varig verdi, og er rimelig å utføre.

Hos oss her i Norge, er det en selvfølge med yrkesorganisasjoner på en arbeidsplass. Det er også stort sett gode samarbeidsforhold mellom representanter for ansatte og bedriftens ledelse. Dette er et resultat av en tro på at dette er en gunstig ordning. En tro som stort sett deles, både blant virksomhetens ledelse og de ansatte. Faktisk er troen på bedriftsdemokratiet en viktig bærebjelke i vårt samfunn. Slik er det ikke alle steder. Et demokratisk arbeidsliv og gjennom dette rettigheter for ansatte, er mangelvare i store deler av verden.

Bamas Parat avdeling forener internasjonal solidaritet, opplæring og demokratiforståelse, og er like enkel som den er fremtidsrettet.

Vi i vårt samfunn har tre friheter og rettigheter vi stort sett tar som en selvfølge, men som lang på vei er fraværende i store deler av verden. Den første er retten til å etablere, støtte og delta i politiske partier. Den andre er retten til frie medier.

Den tredje er retten til yrkesorganisasjoner, og gjennom denne kunnskap og tro på egne rettigheter. Gjennom dette skapes en tro på demokratiet. Det er neppe mulig å gjennomføre demokratiske prosesser i land der ingen tror på disse. Og dette krever kunnskap, erfaring og tillit. Svært mange steder mangler alle disse forutsetningene. Vi har fått disse blant annet gjennom organisasjonsarbeid. Og da spesielt fagforeningsarbeid. Frie fagforeninger er en forutsetning for en rettferdig utvikling. I tillegg til at disse gir rettigheter og bedre arbeidsforhold, gir deltagelsen i organisasjonene svært mange mennesker kunnskap, forståelse og tro på

en demokratisk prosess også ellers i samfunnet. Velfungerende fagforeninger fungerer derfor som en rollemodell, inspirasjonskilde og opplæringssted for samfunnet generelt.

Men dette motarbeides. Grunnen er gitt av maktthaverne selv. Behov for kontroll og redsel for organisert kritikk og motstand. Så den hjelp vi i solidaritetsfondet bidrar med til selvstendige fagorganisasjoner rundt om i verden, er noe mer en et isolert bidrag og en solidarisk støtte til selve organisasjonen. Det er en hjelp i riktig retning for samfunnet organisasjonen fungerer i.

Når tildeling nummer to gikk til den arabiske del av verden, er grunnen nettopp dette. Gjennom IFS, eller internasjonale faglige samorganisasjon, tildelte vi 100.000 til utvikling av fagorganisasjoner i de arabiske landene. Oppbygging og støtte til slike organisasjoner er kanskje den mest langsiktige, grunnleggende og vanskelige utfordringen de står ovenfor.

Solidaritetsfondets tredje og så langt siste utdeling av midler har gått til prosjekter i Malawi, Lesotho og Mosambik. 120.000 kroner ble til sammen vedtatt utdelt til organisasjoner i disse landene. Midlene ytes gjennom YS' Sørlige Afrika prosjekt, og fordeles videre innenfor YS' etablerte prosjektadministrasjon, med YS tidligere leder, Randi Bjørgen som prosjektleder.

Et viktig og vanskelig tema for oss i Fondet er korrupsjon. Kunnskap fra andre som på en eller annen måte driver hjelpe og utviklingsarbeid er viktig å benytte seg av.

En person, med lang erfaring fra hjelpearbeid i Afrika har sagt, at bistandsarbeid er når fattige mennesker i rike land, gir penger til rike mennesker i fattige land.

En annen har påstått at korrupsjonen mange steder er så innarbeidet at midler som gies er blitt en forutsetning for at undertrykkende makthavere kan beholde sin posisjon.

Enda en, og denne gang fra Norge, og med erfaring fra norsk bistandsarbeid, sa at det å tro at vi kan drive solidaritetsarbeid uten at noen av midlene går til korrupsjon er naivt.

Jeg tror ikke dette er et dekkende bilde. Bildet er alltid mer nyansert enn hva slagordpregede utsagn gir uttrykk for.

Men vi må ta problemet på alvor. Med de ressurser vi rår over, er dette kanskje vår største, viktigste og vanskeligste utfordring. En annen utfordring vi står overfor, er den tro og eierskapsfølelse

YS medlemmer har i forhold til fondets arbeid.

Vi er nå på vei fra en etableringsfase, og mot en driftsfase. Skal denne fungere, må den være en integrert del av YS. Vi har mange medlemmer, og den kunnskap og det engasjement vi sammen deler, er vår viktigste ressurs.

Parats Bamas prosjekt i Mellom Amerika er rimelig å utføre i kroner og ører, men gir kunnskap og tro på bedriftsdemokrati og rettigheter. En varig verdi, lenge etter at prosjektet er avsluttet. Dette er også en type prosjekt som med fordel kan kopieres i andre sammenhenger der norske interesser er tilstede.

I Nord-Afrika er stabilisering og demokratisk utvikling nødvendig for at mange skal få det bedre. Velfungerende fagforeninger er en forutsetning for at dette skal kunne gå. Selv vår egen trygghet og velferd påvirkes av uro og konflikter i denne del av verden.

I det sørlige Afrika støtter vi opp om det fantastiske arbeidet YS gjør i dette området. YS har noe som mange andre tilsvarende organisasjoner ikke har. En uavhengige rolle som fagorganisasjon.

Det er neppe mange som ønsker at media skal være sterk knyttet til det politiske maktapparatet. Den samme uavhengige rollen bør også fagorganisasjoner ha, dersom vi skal kunne kritisere og påvirke på fritt grunnlag.

YS spiller en viktig rolle i Norge. Kan vi, gjennom solidaritetsfondet, bidra til at andre organisasjoner i andre deler av verden gjør det samme i sine land er dette bra. Kanskje er dette noe av det beste vi kan gjøre for på lang sikt skape stabilitet, trygghet og frihet i deler av verden hvor dette for mange fremdeles er en illusjon. Mange steder blir mennesker lemlestet eller drept, kun fordi de er tillitsvalgte eller medlemmer i en fagorganisasjon.

Demokratibevegelsen i de arabiske landene

YS' solidaritetsfond støtter de uavhengige fagforeningene i de arabiske landene og deres kamp for demokrati og frihet med ett hundre tusen kroner.

Av Frode Sandberg, Foto: Mashaded/ITUC

IFS – Internasjonale Faglige Samorganisasjon – har i samarbeid med IFS Afrika og IFS Asia lansert en solidaritetskampanje med og for våre fagforeningskollegaer i de arabiske landene. I den forbindelse har IFS appellert til medlemsorganisasjonene om å gi økonomiske bidrag.

Kampanjens innretning og den alvorlige situasjonen i regionen gjorde det enkelt for solidaritetsfondets styre å gi støtte til kapasitetsbygging og ekspertise i de frie fagforeningene i araberlandene.

- Disse fagforeningene har spilt og vil i tiden som kommer spille en viktig rolle i arbeidet med å sikre en varig frihet,

demokrati og sosial rettferdighet. Det sier Trond Wikne, leder av YS' internasjonale solidaritetsfonds styre.

Wikne trekker paralleller mellom den arabiske vår og demokratibevegelsen i Øst-Europa for drøye 20 år siden:

- De enorme omveltningene som har funnet sted i disse landene er trolig den viktigste frihets- og demokratiseringsprosessen i verden siden Berlinmuren og deretter de undertrykkende regimene i Øst-Europa falt på slutten av 80- og begynnelsen av 90-tallet.

- Det vi nå står overfor er et maktspill

i områder med lange tradisjoner for bruk av autoritær makt. Undertrykking av organisasjonsfrihet har vært regelen fremfor unntaket, påpeker Wikne.

- I vår del av verden har vi hatt 200 år på å utvikle et demokratisk system. Vi har gjennom denne prosessen sett verdien av, og sammenhengen mellom like rettigheter, felleskapsløsninger og en god samfunnsutvikling. Vi har også erfart at et demokratisk system fungerer. Millioner av mennesker i de arabiske landene mangler både erfaringen og kunnskapen om dette.

- Solidaritetsfondet ønsker med dette bidraget å støtte de mange mennesker som hver dag kjemper for en utvikling som på sikt vil kunne skape velfungerende fagorganisasjoner, og gjennom dette en mer rettferdig, trygg og stabil region. På sikt er dette også den eneste garanti vi i vår del av verden har for at konfliktnivået minker, sier Wikne.



Carl Terje Strømberg svarer på spørsmål.

Juss i hjemmet

Advokat Strømberg treffes på mobiltelefon 951 68 448 eller på e-post: advokat@stromberg.no
Husk å oppgi at du er medlem i STAFO!

Spørsmål:

Jeg har hørt at det er mulig å frafalle arv. Hva er reglene rundt dette?

Svar:

En arving kan frafalle arv, eller deler av arv som er falt. Når arv er frafalt, blir den neste i arverekkefølgen automatisk arving. Har den som frafaller arv egne livsarvinger, må den frafalte arven gå videre til disse med like stor del til hver. Arving som ikke har egne livsarvinger, kan frafalle arv til fordel for en eller flere medarvinger i boet. Når arven er frafalt skal arven gå som om arvingen var død. Det er ikke alltid adgang til å frafalle arv.

Ved arv etter testament, vil innholdet i testamentet være bestemmende både for om du kan frafalle arv, og i tilfelle til fordel for hvem.

Det må ikke være forbehold eller vilkår knyttet til arvefrafallet.

Dersom frafallsmottaker er umyndig og verdien av de frafalte midler er 75 000 kroner eller mer, skal overformynderiet i mottakerens bostedskommune varsles. Er overformynderiet ikke varslet, kan avgiftsmyndigheten sette arvefrafallet til side.

Spørsmål:

Jeg har frafalt arv etter mine foreldre. Vil mine barn som nå arver måtte betale dokumentavgift av arven som består i en fast eiendom?

Svar:

Dokumentavgift er en avgift til statskassen som skal betales ved tinglysing av dokumenter som overfører hjemmel til fast eiendom. Avgiften er pr. i dag 2,5 prosent av eiendommens markedsverdi på tinglysingstidspunktet. I følge Stortingets avgiftsvedtak for dokumentavgift er *ideell arveandel* etter loven fritatt for dokumentavgift.

Med uttrykket "ideell arveandel etter loven" forstås arv som følger direkte av arvelovens alminnelige arvegangsregler, dvs. at det ikke tas hensyn til disposisjoner som forrykker arvens størrelse eller den opprinnelige arverekkefølgen. Således vil bl.a. arv som følge av avkall eller avslag på arv ikke regnes som "arveandel etter loven", og vil utløse avgiftsplikt.

Spørsmål:

Hei min mann og jeg har blitt enige om å skilles. Har du en kort oversikt over tidspunkter en må ha oversikt over?

Svar:

Det som skal deles er verdiene som ektefellene hadde når søknaden om separasjon kom inn til fylkesmannen. Tidspunktet for deling vil være når en får bevilling til separasjon. Når det gjelder underholdningsplikten så opphører denne normalt ved samlivsbrudd. Dvs ektefellene flytter fra hverandre. Når det gjelder ting dere har i sameie så vil reglene om sameie gjelde inntil dere har delt.



148 fot over havet

I forbindelse med landsmøte i Losforbundet i Svolvær, så jeg også muligheten til å møte STAFO-luftfartmedlemmer på flyplassen. Medlem Beate M. Gundersen i Stokmarknes tok turen over fjorden og tok meg med opp i tårnet der medlem Mads har sin arbeidsplass. Beate, som er operativ leder Afis i Stokmarknes og er tillitsvalgt for flyplassene i Stokmarknes, Leknes og Svolvær. Mads Horn Teigen er Afis-fullmektig.



Beate, Ingrid, og Mads i tårnet

Tekst og foto: Ingerid Bjercke

En gang i livet hadde jeg kontor på brygga i Hvaler. Utsikt rett ut i fjorden i det som i mine øyne er Norges vakreste kommune. Men, jeg må innrømme at jeg ble fullstendig overveldet av utsikten fra tårnet i Svolvær. At det var maksvær gjorde jo ikke opplevelsen mindre, men det er vel bare i tåke at ikke denne utsikten er fasinerende...

Svolvær har bare syv landinger om dagen, så man kan jo lure på hva fol-

kene i tårnet driver med hele tiden. Men bare i løpet av de to timene jeg var på besøk, var det to landinger og take-off's, samt overflyvning av to F16, ett Orionfly og to helikoptre.

Beate i Stokmarknes savner innflytelse på utformingen av det nye tårnet der. Utenforstående arkitekter og prosjektledere har fått det slik de vil, og flott blir det... Men likevel er det en rekke detaljer som ikke fungerer. Det kan høres flåsete ut, men det

er et faktisk problem at det ikke er noen plass til søppelbøtten...

Som alltid var det nyttig å komme i direkte kontakt med medlemmer der de jobber og høre om utfordringer de møter i hverdagen. Og også få høre om det de er fornøyd med. Det gjør meg til en bedre tillitsvalgt!

En travel uke i FFF

FFF markerte seg i forrige uke i Fiskeridirektoratet. Temadag Pensjon, og kurs i konfliktløsning, lojalitet og arbeidsmiljø.

Tirsdag 21. September arrangerte Fiskeri-og Forskningsansattes Forening (FFF) i samarbeid med Meteorologiske Tjenestemenns Forening (MTL) temadag om Pensjon og Folketrygd i Fiskeridirektoratet. Det var to av STAFO's eldste foreninger som gikk sammen om å arrangere temadag, FFF er 74 år, og MTL er 78 år. Temaet var midt i blinken Pensjon: resultatet var 46 engasjerte medlemmer som deltok aktivt. Medlemmer fra begge foreninger, også tilreisende. Foredragsholder var Dag Bjørnar Jonsrud fra YS, som på en pedagogisk, rolig måte loste oss gjennom et til tider innfløkt tema.

Etter engasjementet å dømme var dette midt i blinken for medlemmene, debatten gikk i pausene og spørsmåla var mange. Et lite avbrekk med en deilig lunsj på Akvariet i Bergen var også kjekt å få med.

22. og 23. September arrangerte FFF kurs for sine medlemmer på Holberg Hotell i Bergen med tema: Konfliktløsning, lojalitet og arbeidsmiljø. Foredragsholdere her var : Paul Pedersen og Are Sand fra STAFO. Her deltok medlemmer fra Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet, og engasjementet her var stort. 25 medlemmer deltok og bidro til at kurset ble lærerikt for samtlige. FFF arrangerte også i vår (mai) dette kurset, men etterspørselen var så stor at vi arrangerte det på nytt nå i høst.



Ev: Leder av FFF, Elisabeth Borthen og leder av MTL, Rune Skoglund

Kjekt med engasjert medlemmer!

Dette er et kurs som ble spesielt tilrettelagt for FFF, men som er et kurs som bør gå videre til også til andre STAFO foreningen.

Elisabeth Borthen Leder FFF

B

Economique
NORGE P.P. PORTO BETALT



Avsender:
STAFO
Postboks 9038, Grønland
0133 OSLO

HUSK Å MELDE ADRESSEFORANDRING



GJENSIDIGE

MCCANN KE A Foto: Morten Bergstad



Alt det du gjorde, vil barnet ditt
også gjøre – pluss litt til

Visste du at i det barna dine fyller 20 år, så er de kanskje ikke lenger dekket av dine forsikringer? Vi vet at du er bekymret for dem, men fra og med nå er du satt på sidelinja. Sørg i hvert fall for at de er forsikret – det er nå de trenger det som mest. Alt du trenger å gjøre er å ringe oss på **03100** eller se **gjensidige.no/ys**, så kan vi ta vekk noen av dine bekymringer.